

Nr 219.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående skadestånd och livränta till arbetaren A. Paulsson i anledning av honom genom olycksfall åsamkad kroppsskada.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren av herrar Jönsson i Rosshol och Edberg väckt motion (II: 283) har hemställts, att riksdagen måtte besluta giva Anton Paulsson dels en ersättning för uppkommet lyte och stadigvarande men samt för med läkarvård uppkomna kostnader och mistad arbetsinkomst om tillhoppa 4 000 kronor, dels ock en livränta med 500 kronor per år fr. o. m. den 14 september 1943.

Motionärerna hava till stöd för sitt yrkande anfört följande.

Härmed tillåta sig undertecknade att underställa riksdagens prövning fråga angående givande av skadestånd och livränta till 22-årige arbetaren Anton Paulsson i Föllinge.

Som av bilagda avskrift¹ av rättshandlingar framgår hade ett stridsvagnskompani den 18 april 1943 uppehållit sig intill allmänna vägen i Föllinge, varvid, efter det anbefalld översyn av stridsvagnarna beordrats, utbyte av en pannbult samt inslagning av bultar försiggått samtidigt som Anton Paulsson kom gående på vägen och träffades i ena ögat av en från bultarna lossnad metallflisa med påföljd att han förlorat synen på ögat.

Skadeståndstalan väcktes mot kronan, och Lits och Rödöns tingslags häradsrätt förklarade kronan skyldig utge ersättning för lyte och stadigvarande men samt för sveda och värk. Dessutom utdömde häradsrätten livränta till den skadade. Häradsrättens utslag fastställdes sedan i huvudsak av Svea hovrätt. Målet fullföljdes sedan till högsta domstolen och denna upphävde underrätternas utslag samt ogillade talan om skadestånd. Högsta domstolen fann, att skadan icke uppstått *vid trafik* med stridsvagnen och att fördenskull lagen angående ansvarighet för skada till följd av automobiltrafik icke kunde tillämpas. Högsta domstolen fann det vidare icke bevisat, att vållande till skadan kunde läggas befälet till last och att inte heller några andra förhållanden anförts som kunde medföra skadeståndsskyldighet för kronan.

Vi ifrågasätta ingalunda den formella eller juridiska riktigheten av högsta domstolens dom i ärendet, enär den nuvarande lagen angående skadestånd tydligen ej ger utrymme för ett bifall till underrätternas förenämnda ställningstagande. Men det synes vara ostridigt att Paulsson kommit till skada genom att ett militärt förband igångsatt en vagnsreparation intill allmän väg, att vägen inte var spärrad för trafik eller att varning i någon form delgivits vägtrafikanterna till skydd mot sådan olycka, som här relaterats.

¹ Ej här bilagd

Även om man har anledning förvänta att på grund av föregående års riksdagsskrivelse den nu gällande lagen om skadeståndsrätt skall bli föremål för en välbehörlig revision och att en till den allmänna rättsuppfattningen ansluten dom i ett fall som detta skall bli möjlig verkställa, så kan den nu skadelidande Paulsson därigenom ej kompenseras för det lidande och den skada han utan egen förskyllan åsamkats.

Paulsson blir genom sin enögdhet utestängd från en hel del yrken och blir förutom de konstanta besvärigheter en dylik defekt orsakar, i hela sitt liv handikappad i ekonomiskt avseende.

Då Paulssons fader jämväl saknar ekonomiska resurser att ge sonen ett nämnvärt ekonomiskt stöd, bli förevarande ekonomiska och andra besvärigheter desto tyngre för Paulsson.

Vi anse därför att Paulsson bör erhålla en ekonomisk gottgörelse av allmänna medel för uppkommen skada i huvudsaklig överensstämmelse med Svea hovrätts dom.

Över motionen har, efter därom i vederbörlig ordning gjord framställning, riksförsäkringsanstalten avgivit yttrande, vilket fogas såsom bilaga till utskottets utlåtande. (*Bilaga.*)

Såsom av ärendet framgår föreligga mellan högsta domstolen och underätterna delade meningar i fråga om Paulssons rätt till ersättning i anledning av den honom genom olycksfallet åsamkade kroppsskadan. Vederbörande häradsrätt liksom Svea hovrätt funno med hänsyn till i målet upplysta förhållanden och särskilt till den omständigheten att redan tidigare vid flera tillfällen inträffat att under arbete av här ifrågavarande slag metallflisor kunnat lossna och orsaka personskador vederbörande militära befälhavare varit skyldig vidtaga särskilda skyddsåtgärder till förhindrande av att förbipasserande personer utsattes för olycksfall samt att då detta underlåtit kronan hade ådragit sig ersättningsskyldighet gentemot Paulsson. Högsta domstolen däremot fann det icke bevisat, att vållande till skadan kunde läggas befälet till last och att icke heller några andra förhållanden anförts, som kunde medföra skadeståndsskyldighet för kronan. Även om sålunda fastställts att rättslig skyldighet icke föreligger för statsverket att till Paulsson utbetala skadestånd i anledning av olycksfallet, synes utskottet dock med hänsyn till vad i ärendet förekommit synnerligen starka billighetsskäl tala för att Paulsson erhåller ekonomisk gottgörelse av allmänna medel. Utskottet vill därför föreslå, att ersättning beredes Paulsson och anser denna skäligen böra bestämmas i enlighet med av riksförsäkringsanstalten i yttrande till statsutskottet den 28 februari 1947 angivna grunder. Kostnaderna torde lämpligen böra bestridas från anslaget till Diverse pensioner och understöd m. m.

Utskottet.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att till arbetaren Anton Paulson må på grund av angivna olycksfall från anslaget till Diverse pensioner och understöd m. m. utbetalas ersättning i enlighet med de i riksförsäkringsanstaltens yttrande den 28 februari 1947 angivna grunder.

Stockholm den 19 juni 1947.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 217.

Bilaga.

Till riksdagens statsutskott.

Genom remiss den 21 februari 1947 har Kungl. Maj:t anbefallt riksförsäkringsanstalten avgiva utlåtande till riksdagens statsutskott över en inom andra kammaren väckt motion, nr 283, angående skadestånd och livränta till arbetaren Anton Paulsson, Föllinge, i anledning av honom genom olycksfall den 18 juli 1943 åsamkad ögonskada.

Till åttlydnad härav får riksförsäkringsanstalten, som endast torde hava att yttra sig i fråga om den ersättning, som skulle hava utgått, därest olycksfallsförsäkringslagen varit tillämplig å olycksfallet, anföra följande.

Utöver motionen jämte bilaga har riksförsäkringsanstalten tagit del av en till ledning för målets föredragning i Högsta domstolen upprättad promemoria. Av berörda handlingar framgår bland annat, att Paulsson, som är född den 3 december 1924, i anledning av skadan varit för vård intagen å Östersunds lasarett under tiden 18 juli—5 augusti 1943 samt varit fullständigt arbetsförmögen under tiden 18 juli—13 september 1943, att enligt läkarintyg synförmågan å det skadade ögat gått helt förlorad och synförmågan å det oskadade ögat är normal, att Paulsson alltsedan han slutat folkskolan arbetat å sin faders gård samt jämväl varit fadern behjälplig vid lönarbete, som denne åtagit sig, att Svea hovrätt fastställt livränta till Paulsson efter en till 2 500 kronor uppskattad årsinkomst, att någon omständighet icke framkommit, som tyder på att olycksfallet inträffat i arbete för arbetsgivares räkning samt att någon anmälan om olycksfallet ej heller inkommit till riksförsäkringsanstalten.

Tillika må nämnas, att lasarettsläkaren vid ögonavdelningen å Östersunds lasarett, doktor G. Kjellner, vid telefonsamtal med riksförsäkringsanstalten uppgivit, att han vid besök av Paulsson i februari 1946 tillrätt uttagning av det skadade ögat, enär detta vore säte för en inflammation, som medförde risk för åkommans spridning till det friska ögat, men att Paulsson därefter ej låtit sig avhöra.

Därest Paulsson i anledning av olycksfallet varit berättigad till ersättning enligt olycksfallsförsäkringslagen, skulle — under förutsättning att hans årliga arbetsförtjänst i överensstämmelse med hovrättens beräkning skäligen fastställts till 2 500 kronor — ersättning hava tillerkänts honom, utom för erforderliga kostnader för sjukhusvård, läkarintyg och resor m. m., dels i form av sjukpenning med kronor 4: 50 för dag fr. o. m. dagen efter olycksfallet, eller den 19 juli 1943, t. o. m. den 13 september 1943, dock med avdrag jämlikt 10 § i lagen för $\frac{3}{4}$ av kostnaderna för hans sjukvård under tiden 19 juli—5 augusti 1943 dels ock i form av livränta med kronor 333: 34 för år fr. o. m. den 14 september 1943 för hans återstående livstid, varvid invaliditetsgraden skulle beräknats till 20 procent samt enligt föreskrift i 6 § i lagen två tredjedelar av arbetsförtjänsten, 2 500 kronor, skulle tagits i betraktande. Därest det skadade ögat framdeles måst uttagas, skulle livräntan förhöjts till kronor 416: 67 för år, motsvarande en invaliditetsgrad av 25 procent, varjämte ett särskilt tillägg till livräntan med omkring 16 kronor för år skulle utgått för bestridande av erforderliga kostnader för anskaffning och förnyelse av ögonprotes.

I detta ärendes handläggning har deltagit, förutom undertecknade, byråchefen Wolff.

Stockholm den 28 februari 1947.

DAVID ÖSTRAND.

IVAR SJÖFORS.

477993. Stockholm, Isaac Marcus Boktryckeri-Aktiebolag, 1947.